Vuoden 2011 talousarvion menojen ja tulojen kolmas toteutumisennuste

1. Yleinen ja oman talousalueen kehitys 1
2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset 1
3. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa 2
4. Kaupungin henkilöstö 2
5. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus 2
5.1. Käyttötalousosan toteutumisennuste 2
5.2. Ympäristötoimen liikelaitosten toteutumisennusteet 8
5.3. Tuloslaskelmaosan toteutumisennuste 10
5.4. Verorahoituksen toteutuminen 11
5.5. Investointiosan toteutumisennuste 12
5.6. Rahoituslaskelmaosan toteutumisennuste 13
5.7. Rahoitusaseman kehitys tammi - lokakuu 14

1. Yleinen ja oman talousalueen kehitys

Kansainvälisen talouden näkymät ovat heikentyneet. Maailmantalouden epävarmuus on vain vahvistunut loppusyksyä kohti. Talouden ja työllisyyden ennustettavuus on vaikeutunut huomattavasti ja varsinkin vuoden päähän ulottuviin arvioihin sisältyy runsaasti epävarmuustekijöitä.

Työ- ja elinkeinoministeriön Varsinais-Suomen Ely-keskuksen mukaan teollisuuden ja rakentamisen kasvu on jäänyt Varsinais-Suomessa koko maan keskimääräisen tason alapuolelle ja talouden kehitysnäkymiä pidetään maltillisina. Syynä hitaampaan kasvuun on ollut meriteollisuuden ja viestintälaitteita valmistavan teollisuuden poikkeuksellinen tilanne. Telakan työllisyystilanne on kohentumassa erityislastitilauksen ja matkustaja-aluksen rakentamisen käynnistyessä kuluvan syksyn ja ensi vuoden aikana. Näissä projekteissa telakan alueella tulee työskentelemään enimmilläänkin noin puolet korkeasuhdanteen aikaisesta työntekijämäärästä. Kulttuuripääkaupunkivuoden vaikutukset ovat olleet positiivisia kulttuuripalveluiden ja yleisimminkin palveluiden kysynnälle.

Turun seudulla työttömyyden lasku on ollut vuoden aikana hitaampaa kuin muualla maakunnassa. Mikäli suhdannetilanne ei merkittävästi parane Turun seudulla vähenevät työttömien ja nuorten työttömien määrät edelleen verkkaista tahtia. (Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriön ja ELY -keskusten Alueelliset talousnäkymät – raportti syyskuu 2011).

Koko maan työttömyysaste oli syyskuun lopussa 8,3 prosenttia. Turun seutukunnassa työttömyysaste oli vastaavana aikana 9,4 prosenttia.

Turun kaupungin työttömyysaste syyskuun lopussa oli 12,1 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvaa ja oli syyskuussa 137 henkeä suurempi kuin vuosi sitten. Nuorten työttömyys on myös noussut vuoden takaisesta 22 henkeä. (Lähde: Varsinais-Suomen ELY-keskus, Työllisyyskatsaus 9/2011).

2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kasvatus- ja opetustoimen toimialalla aloitti 1.1.2011 kaksi uutta toimielintä. Uudet toimielimet ovat varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunta ja lukio- ja ammattiopetuslautakunta sekä näiden alaiset jaostot. Uudet toimielimet korvaavat aiemmat opetuslautakunnan ja ammattiopetuslautakunnan. Varhaiskasvatus siirrettiin peruspalvelulautakunnan alaisuudesta opetuslautakunnalle 1.8.2010 alkaen. Uusien lautakuntien yhteistä hallintoa varten muodostettiin uusi kasvatus- ja opetusvirasto.

3. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Turun jätteenpolttoliikelaitoksen liiketoiminta myytiin vuoden 2010 lopussa Oy Turku Energialle. Jätteenpolttoliikelaitoksen henkilöstö siirtyi yhtiön palvelukseen.

Turun kaupunginvaltuusto päätti 29.3.2010 § 65 Kupittaan alueen liikekiinteistöjen järjestelystä. Järjestely on saatettu loppuun ja täytäntöönpanopäätös on tehty 15.3.2011. Hanketta toteuttamaan on perustettu Turun Teknologiakiinteistöt Oy, josta kaupunki omistaa 49,9 %. Hankkeen sisältönä on, että perustettu holdingyhtiö hankkii omistukseensa neljän eri kiinteistöosakeyhtiön osakkeita, jotka oikeuttavat hallitsemaan huoneistotiloja yhtiöiden omistamissa kiinteistöissä.

Kaupunginhallitus on 21.3.2011 § 139 päättänyt ns. Logomo-hankkeen täytäntöönpanosta. Hanke toteuttaa luovan talouden kulttuurikeskustoimintaa VR-konepajalla. Kaupunki osallistuu hankkeeseen Kiinteistöyhtiö Logomon osakkaana 39 %:n osuudella.

Vuoden 2011 talousarvioon sisältyvät Kupittaa-hanke ja Logomo-hanke on kummatkin saatettu loppuun ja toteutuvat talousarvion mukaisesti.

4. Kaupungin henkilöstö

Henkilötyövuosina mitattu työvoiman käyttö aikajaksolla 1.1.–30.9.2011 oli 12 979,2. Tässä luvussa ei ole mukana palkkatukityöllistettyjä, oppilaita, harjoittelijoita, uudelleensijoitustyökokeilijoita eikä vaikeavammaisten työllistämistöissä olevia. Työvoiman käyttö oli 162,7 henkilötyövuotta enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajanjaksona. Kun laskelmassa huomioidaan emokaupungista poissiirtyneet toiminnot ja talkoovapaiden työvoiman käyttöä vähentävä vaikutus sekä 100 % ulkopuolisella rahoituksella palkattu hankehenkilöstö, niin työvoiman käyttö tammikuusyyskuussa 2011 oli 122 henkilötyövuotta enemmän verrattuna työvoiman käyttöön vastaavana aikana v. 2010.

Suurimmat henkilötyövuosien muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat kasvatus- ja opetustoimessa (+101,3) ja sosiaali- ja terveystoimessa (+ 65,9).

Kasvatus- ja opetustoimen työvoiman käytön kasvu johtuu pääasiassa varhaiskasvatuksesta, jossa työvoimaa on 66 htv enemmän kuin viime vuonna vastaavana ajankohta. Sosiaali- ja terveystoimessa kasvua on eniten perusterveydenhuollon työvoimassa (+ 41 htv).

5. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

5.1. Käyttötalousosan toteutumisennuste

Virastojen antamien ennusteiden perusteella kaupungin käyttötalouden toimintamenot ylittyvät

muutettuun talousarvioon verattuna 21,5 milj. eurolla, toimintatulot ylittyvät 9,6 milj. eurolla ja valmistus omaan käyttöön alittuu n. 2,9 milj. eurolla. Käyttötalouden nettomenojen ylitys tulee olemaan ennusteen mukaan 14,8 milj. euroa. Suurimmat käyttötalousosan talousarviopoikkeamat aiheutuvat peruspalvelulautakunnan sekä varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunnan nettomenojen ylittymisistä. Talousennusteessa on huomioitu talousarviomuutokset, jotka on tehty lokakuun loppuun mennessä. Talousarvion poikkeamat on laskettu muutettuun talousarvioon nähden.

Keskushallinto ja yhteiset menot

Keskusvaalilautakunnan, kaupunginvaltuuston ja **tarkastuslautakunnan** toimintamenot ja -tulot tulevat toteutumaan talousarvion mukaisesti.

Kaupunginhallituksen toisessa talousarvion toteutumisennusteessa ennustettiin toimintakulujen ylittyvän noin 197.000. Varsinaiset toimintatuotot ylittyvät lähes 0,4 miljoonaa euroa. Kokonaisuudessaan kaupunginhallituksen toimintakatteen ennustettiin toteutuvan noin 192.000 euroa budjetoitua parempana.

Kolmannen ennusteen mukaan kaupunginhallituksen sitovat toimintatulot ylittyisivät noin 2,8 milj. euroa, mutta vastaavasti valmistuksessa omaan käyttöön jäisi toteutumatta 3,1 milj. euroa. Valmistus omaan käyttöön alittuu ennusteen mukaan IT-toiminnassa. Kaupunginhallituksen tulojen alitus yhteensä olisi noin 300.000 euroa.

Kaupunginhallituksen toimintatulojen 2,8 milj. euron ylitys johtuu siitä, että painatuspalvelukeskuksella ja hankinta- ja logistiikkakeskuksella on toteutunut teknisten toimintatapamuutosten johdosta ns. varastomyynneistä yhteensä noin 2,7 miljoonaa euroa sisäisiä talousarviotuloja, jotka eivät ole olleet tiedossa tämän vuoden budjettia laadittaessa. Vastaavasti talousarviosta puuttuvat varastoostoista aiheutuneet menot. Näillä ei ole vaikutusta kaupunginhallituksen ylitykseen. Hankinta- ja logistiikkakeskuksen osalta tilanne on tänä vuonna poikkeuksellinen ja jatkossa ensi vuodesta lähtien kaupungin sisäiset hallintokuntien varasto-otot eivät näy enää hankinta- ja logistiikkakeskuksen sisäisinä tuloina.

Kaupunginhallituksen sitovista toimintamenoista ennustetaan säästyvän noin 132.000 euroa. Palvelukeskuksista nettositovan Matkailun palvelukeskuksen toimintakatteen ennustetaan ylittyvän noin 400.000 euroa johtuen Boren Hostel -toiminnan viivästymisen aiheuttamista tulomenetyksistä. Muiden tulosalueiden, erityisesti muun toiminnan tulosalueella, ennustetulla nettomenojen säästöllä syntyy kuitenkin kokonaissäästöä kaupunginhallituksen toimintamenoihin. Kokonaisuudessaan kaupunginhallituksen nettomenojen ennustetaan ylittyvän 197.000 euroa.

Palvelutoimi

Sosiaali- ja terveystoimen talouden ennuste on heikentynyt huomattavasti edelliseen ennustee-

seen nähden. Toimintamenojen ylitysuhka on noin 11,6 milj. euroa ja tulojen ylitys noin 2,1 milj. euroa (sisältäen valmistuksen omaan käyttöön). Nettomääräinen talousarviopoikkeama on 9,5 milj. euroa (1,8%) ja on noin 3,5 milj. euroa huonompi kuin edellisen raportointikauden perusteella voitiin olettaa. Ennusteeseen on myös sisällytetty arvio TYKS:in A-sairaalan palon aiheuttamista ylimääräisistä kustannuksista sekä menojen että tulojen osalta.

Suurin ylitysuhka liittyy palveluiden ja asiakaspalveluiden ostoihin. Palveluiden ostot näyttäisivät ylittyvän noin 2,3 milj. euroa ja asiakaspalveluiden ostot noin 10 milj. euroa koko lautakunnan tasolla. Palvelujen ostot näyttävät ylittyvän suun terveydenhuollossa, vammaispalveluissa ja erikoissairaanhoidossa sekä lastensuojelussa. Euromääräisesti suurimmat ylitysuhat liittyvät lastensuojelun ja sijaishuollon ostopalveluihin ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin maksuosuuteen. Lisäksi työmarkkinatuen kuntaosuuteen arvioidaan kuluvan noin 8,1 milj. euroa, mikä ylittää talousarvion noin 1 milj. eurolla. Muiden avustusten osalta tilanne on parempi ja toimeentulotukimenot näyttävät alittavan talousarvion selvästi.

Lastensuojelun ja sijaishuollon ostopalveluiden kokonaismenoennustetta on nostettu edelliseen ennusteeseen verrattuna noin 0,9 milj. eurolla ja tämä selittää osittain heikennyksen edelliseen raportointikauteen nähden.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin maksuosuuden osalta ennustetta on korjattu 24.10.2011 saadun tiedon perusteella. Turun kasvaneen käytön perusteella Turun VSSHP:n maksuosuus tulee olemaan runsaat 155,9 milj. euroa. Turun terveyskeskuksen lähetteiden määrä on kasvanut (+9,3 %) edelliseen vuoteen verrattuna ja kokonaiskysynnän lisäys koskee kaikkia erikoisaloja.

Liikuntatoimen ennuste on niin ikään heikentynyt. Toimintamenojen ennustetaan ylittyvän urheilupuiston ja Kupittaan urheiluhallin budjetoitua suurempien kustannusten johdosta. Liikuntatoimessa toteutetun taksojen tasokorotuksen vaikutukset eivät toteudu täysimääräisesti, mikä aiheuttaa noin 50.000 euron lisävajeen tuloihin. Nettopoikkeama on 175.201 euroa (1,1 %) negatiivinen.

Nuorisotoimen sekä tulot että menot tulevat ylittymään ulkopuolista rahoitusta saavien hankkeiden johdosta, mutta nettomenojen osalta ennustetaan pysyvän talousarviossa.

Kulttuuritoimessa ennuste on parantunut edelliseen nähden. Kanslian, orkesterin ja kirjaston tilanne on hyvä ja talous tasapainossa. Nämä tulosalueet ennustavat pysyvänsä talousarvion puitteissa. Kanslian alaisten kulttuuripääkaupunkihankkeisiin liittyy taloudellinen riski, mutta ne ovat kuitenkin toteutumassa suunnitellusti. Kulttuurilautakunnan nettopoikkeama on ennusteessa 95.245 euroa (0,3 %) negatiivinen.

Teatterin taloudellinen tilanne on kohentunut huomattavasti syksyn mittaan. Talouden tasapainottamistoimenpiteet ovat tuottaneet tulosta ja niiden myötä kaupunginteatteri ennustaa n. 20 – 30.000 euron budjetin ylitystä. Lipunmyynnin onnistumisella on merkittävä vaikutus. Esittävän tai-

teen toukokuu -hankkeeseen liittyy vielä taloudellisia epävarmuustekijöitä. Näillä näkymin teatteri ei saavuta vuodelle 2011 asetettua 170.000 euron säästötavoitetta (budjetoitua parempaa tulosta), jolla oli tarkoitus kattaa osa vuoden 2010 tilinpäätöksessä vahvistettua 700.000 euron budjetinylitystä.

Museokeskus ennustaa n. 75.000 euron talousarvioylitystä. Lisääntyneet kävijämäärät ja museokaupan parantunut myynti ovat osaltaan tarkoittaneet, että museokeskuksen tulotavoitteet on saavutettu. Toimintavolyymi on suunniteltua suurempi ja se näkyy sekä tuloissa että menoissa. Museokeskuksen haasteena on ollut kuroa umpeen mm. Turun linnan ravintolatoiminnasta saatavan vuokran alenemista johtuvaa tulonmenetystä.

Museokeskuksella jäi viime vuodelta n. 29.000 euron alijäämä katettavaksi taloussuunnitelmakaudella. Mikäli ennuste toteutuu, katettavana on jatkossa 104.000 euroa. Vuoden 2012 talousarvioon sisältyvät vuokranalennukset sekä kuluvana vuonna tehdyt tasapainottamistoimenpiteet edesauttavat tavoitteen saavuttamista.

Osaamistoimi

Varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunta ennusti jo toisessa ennusteessa talousarvion nettomenon ylitystä noin 4,8 milj. euroa. Lautakunnan kolmas ennuste näyttää edelleen noin 4,8 milj. euron ylitystä.

Kolmannen ennusteen mukaan sitovat talousarviotulot ylittyvät noin 2,1 milj. eurolla, josta 1,3 miljoonaa selittyvät budjetoitua suuremmilla valtionosuuksilla. Valtionosuuksia saatiin ryhmäkokojen pienentämiseen ja vieraskielisten opetukseen.

Lautakunnan sitovat talousarviomenot ylittyvät 6,8 milj. euroa. Tulosaluekohtaiset ylitykset ovat:
- Viraston tulosalue 1,4 milj. euroa,
- Viraston yhteiset 0,4 milj. euroa,
- Varhaiskasvatuksen tulosalue 1,9 milj. euroa,
- Perusopetuksen tulosalue 3,1 milj. euroa

Viraston yhteisten toimintojen 0,4 milj. euron menoylitys johtuu siitä, että varhaiskasvatuksen lomapalkkavelat tulevat toteutumaan budjetoitua suurempina.

Kasvatus- ja opetuksen viraston tulosalueella 1,4 milj. euron menonylityksestä pystytään kattamaan lisääntyneillä hanketuloilla 0,7 milj. euroa, mutta edelleen nettomenon ylitykseksi jää noin 0,7 milj. euroa. Varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunnan esityksen mukaan nettomenon ylityksen aiheuttaa se, että talousarvion laadintavaiheessa sitovaa tuloarviota lisättiin ilman, että niiden saamiseksi tarvittavaa menoarviota korjattiin.

Varhaiskasvatuksen tulosalueen 1,9 milj. euron menoylitys aiheutuu päivähoidossa olevien lasten lisääntymisestä ja toteutuu tästä syystä hoitohenkilöstön palkkakulujen ylityksenä. Kaupungin omassa tuotannossa on ollut keskimäärin 90 lasta kuukaudessa hoidossa enemmän kuin viime vuonna. Tämä merkitsee keskimäärin 18 työntekijän lisäystä kuukausitasolla. Myös kotihoidon tuella olevien lasten määrä on myös lisääntynyt vuoden loppupuolella; tuen saajia on ollut kuukausittain yli sata enemmän kuin viime vuonna.

Perusopetuksen 3,1 milj. euron menojen ylityksestä 2,9 milj. euroa toteutuu henkilöstökuluissa. Menojen ylityksestä 1,3 milj. euroa saadaan katetuksi em. lisääntyneillä valtionosuuksilla.

Lautakunnan 14.9 2011 § 160 hyväksymän säästöohjelman mukaan tulee

- vähentää ulkopuolisten sijaisten käyttöä, ellei lainsäädännöstä ja työturvallisuudesta muuta johdu,
- lykätä uusinvestointeja tulevaisuuteen ja vähentää erilaisia hankintoja,
- vähentää koulutuksiin yms. osallistumista,
- vähentää kaikenlaista kotimaista ja ulkomaista virkamatkailua,
- kehottaa henkilöstöä käyttämään talkoovapaita,
- lisäksi asettaa -5 % säästötavoite peruskoulujen ja viraston määrärahoille

Säästöohjelman tavoitteiden raportointi on kytketty hallinnon tuottavuuden raportointiin.

Kaupunginhallitus päätti 21.9.2011 § 418 että varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunta toteuttaa lautakunnan 14.9.2011 päättämät säästötavoitteet ja että lautakunnan tulee raportoida yhteistyössä apulaiskaupunginjohtajan kanssa kaupunginjohtajalle, miten säästötavoitteet on pantu täytäntöön.

Apulaiskaupunginjohtaja oli pyytänyt edellisen ennusteen yhteydessä kasvatus- ja opetustoimelta täsmennettyä ennustetta palveluiden kysynnän kasvusta, koska talousarvion laadinnan pohjana ollut väestöennuste ennakoi liian pieneksi toteutuneen lasten määrän ja palvelukysynnän lisäyksen. Palvelukysynnän lisäystä koskeva selvitys on käsitelty kaupunginhallituksen iltakoulussa.

Varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunta on esittänyt 9.11.2011 § 198 kaupunginhallitukselle ennustetun ylityksen suuruista talousarviomuutosta. Talousasioiden näkemyksen mukaan varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunnan talousarviota tulisi muuttaa lisäämällä talousarviotuloja 2,1 milj. euroa, jolloin sitova tuloarvio vuodelle 2011 on 19.260.823. Lautakunnan talousarviomenoja tulisi lisätä tarvetta vastaavasti 6.854.000 euroa, jolloin sitovaksi toimintamenot vuodelle 2011 on 209.778.173 euroa.

Lukio- ja ammattiopetuslautakunnalle on myönnetty talousarviomuutoksina n. 1,1 milj. euron menomäärärahan lisäys, joka tarkoittaa -68,5 milj. euron toimintakatetta. Lukio- ja ammattiopetuslautakunta ennustaa toimintakatteen ylittyvän noin 150.000 eurolla.

Lautakunta ennustaa valtuustoon nähden sitoviin toimintatuloihin noin 1,0 milj. euron alitusta. Toimintatulojen alitusta selittää se, että toimielimen sisäiset tulot eivät järjestelmämuutoksen vuoksi ole enää tänä vuonna pääkirjanpidossa ja talousarvion toteutumisessa käsiteltäviä tuloja. Toimielimen sisäisiä tuloja ja menoja seurataan kustannuslaskennallisina erinä. Sitovien toimintamenojen ennustetaan alittuvan noin 0,9 milj. euroa.

Ammattikorkeakoulun hallitus ennustaa nettositovana toimielimenä pysyvänsä talousarvion puitteissa. Kaupunginvaltuuston hyväksymään sitovaan toimintakatteeseen – 58,5 milj. euroa on tehty talousarviomuutoksia yhteensä – 0,5 milj. euroa, jolloin ammattikorkeakoulun sitova toimintakate on – 59,1 milj. euroa.

Ympäristötoimi

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunnan, joukkoliikennelautakunnan, ympäristö- ja kaavoituslautakunnan sekä **rakennuslautakunnan** taloudellisten tavoitteiden ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Käyttötalousosan talousarvion toteutumisennuste 31.12.2011, palvelut ja hallinto:

Talousarvion toteutumisennuste 31.12.2011 - Palvelut ja hallinto (1.000 €)									
1.000 €		TP 2010	TA 2011	Muu-tokset	TA 2011 muutoksin	Toteutumis-ennuste III	Ero III enn./ TA muutoksin	Muutos-% Ennuste/TA muutoksin	Muutos-% Ennuste/ Tilinpäätös
Keskusvaali-	T	0	285	0	285	279	-6	-2,1	-
lautakunta	M	72	387	0	387	421	-34	8,7	482,7
	N	-72	-102	0	-102	-142	-40	38,7	96,4
Kaupungin-	T	7	0	0	0	0	0	0,0	-
valtuusto	M	739	1.015	0	1.015	995	20	-2,0	34,7
	N	-732	-1.015	0	-1.015	-995	20	-2,0	36,0
Tarkastus-	T	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
lautakunta	M	475	647	-29	618	618	0	0,0	30,1
	N	-475	-647	29	-618	-618	0	0,0	30,1
Kaupungin-	T	37.605	42.294	-1.864	40.430	40.101	-329	-0,8	6,6
hallitus	M	95.671	108.034	-7.397	100.637	100.505	132	-0,1	5,1
	N	-58.066	-65.740	0	-60.207	-60.403	-197	0,3	4,0
Kh, omarahoitus-	T	0	0	0	0	0	0	0,0	-
osuudet	M	37.429	44.405	0	44.405	44.405	0	0,0	18,6
	N	-37.429	-44.405	0	-44.405	-44.405	0	0,0	18,6
Keskushallinto ja	T	37.612	42.579	-1.864	40.715	40.381	-334	-0,8	7,4
yhteiset menot	M	134.385	154.488	-7.426	147.062	146.944	118	-0,1	9,3
yhteensä	N	-96.773	-111.909	5.562	-106.347	-106.563	-216	0,2	10,1
Peruspalvelu-	T	83.562	79.810	1.864	81.674	83.781	2.107	2,6	0,3
lautakunta	M	587.459	594.879	6.738	601.618	613.138	-11.520	1,9	4,4
	N	-503.898	-515.069	-4.874	-519.944	-529.357	-9.414	1,8	5,1
Liikunta-	T	2.019	2.290	0	2.290	2.012	-278	-12,1	-0,4
lautakunta	M	17.225	17.814	0	17.814	17.712	103	-0,6	2,8
	N	-15.206	-15.525	0	-15.525	-15.700	-175	1,1	3,2
Nuoriso-	T	1.458	1.108	0	1.108	1.654	546	49,3	13,4
lautakunta	M	10.539	10.534	4	10.538	11.084	-546	5,2	5,2
	N	-9.082	-9.427	-4	-9.431	-9.431	0	0,0	3,8

Talousarvion toteutumisennuste 31.12.2011 - Palvelut ja hallinto (1.000 €)									
1.000 €		TP 2010	TA 2011	Muu-tokset	TA 2011 muutoksin	Toteutumis-ennuste III	Ero III enn./ TA muutoksin	Muutos-% Ennuste/TA muutoksin	Muutos-% Ennuste/ Tilinpäätös
Kulttuuri-	T	7.033	6.185	0	6.185	7.138	954	15,4	1,5
lautakunta	M	38.065	38.201	86	38.287	39.336	-1.049	2,7	3,3
	N	-31.031	-32.016	-86	-32.102	-32.197	-95	0,3	3,8
Palvelutoimi	T	94.072	89.392	1.864	91.256	94.585	3.329	3,6	0,5
yhteensä	M	653.289	661.429	6.828	668.257	681.270	-13.013	1,9	4,3
	N	-559.217	-572.037	-4.964	-577.001	-586.685	-9.684	1,7	4,9
Varhaiskasvatus- ja	T	17.804	17.161	0	17.161	19.262	2.102	12,2	8,2
perusopetuslauta-	M	200.368	202.920	4	202.924	209.778	-6.854	3,4	4,7
kunta	N	-182.565	-185.759	-4	-185.763	-190.516	-4.752	2,6	4,4
Lukio- ja ammatti-	T	9.406	7.330	22	7.352	6.316	-1.036	-14,1	-32,9
opetuslautakunta	M	76.344	74.742	1.145	75.887	75.000	888	-1,2	-1,8
	N	-66.938	-67.412	-1.123	-68.535	-68.684	-149	0,2	2,6
Ammattikorkeakoulun	T	10.769	11.072	0	11.072	12.520	1.449	13,1	16,3
hallitus	M	66.643	69.611	533	70.144	71.613	-1.469	2,1	7,5
	N	-55.875	-58.539	-533	-59.072	-59.092	-20	0,0	5,8
Osaamistoimi	T	37.978	35.563	22	35.585	38.099	2.514	7,1	0,3
yhteensä	M	343.356	347.273	1.683	348.956	356.391	-7.435	2,1	3,8
	N	-305.378	-311.710	-1.661	-313.371	-318.292	-4.921	1,6	4,2
V-S aluepelastus-	T	38.649	40.098	0	40.098	40.126	28	0,1	3,8
lautakunta	M	36.982	38.598	0	38.598	38.625	-27	0,1	4,4
	N	1.666	1.500	0	1.500	1.501	1	0,1	-9,9
Joukkoliikenne-	T	18.805	20.483	0	20.483	20.483	0	0,0	8,9
lautakunta	M	32.349	34.984	0	34.984	34.984	0	0,0	8,1
	N	-13.544	-14.501	0	-14.501	-14.501	0	0,0	7,1
Ympäristö- ja	T	6.050	5.927	0	5.927	7.103	1.176	19,8	17,4
kaavoitus-	M	12.444	12.586	0	12.586	13.762	-1.176	9,3	10,6
lautakunta	N	-6.394	-6.659	0	-6.659	-6.658	0	0,0	4,1
Rakennuslautakunta	T	0	0	0	0	0	0	0,0	-
	M	114	105	0	105	105	0	0,0	-7,6
	N	-114	-105	0	-105	-105	0	0,0	-7,6
Ympäristötoimi	T	63.503	66.508	0	66.508	67.712	1.204	1,8	6,6
yhteensä	M	81.889	86.273	0	86.273	87.476	-1.203	1,4	6,8
	N	-18.386	-19.765	0	-19.765	-19.763	1	0,0	7,5
Tulot yhteensä	**T**	**233.165**	**234.042**	**22**	**234.064**	**240.776**	**6.712**	2,9	3,3
Menot yhteensä	**M**	**1.212.919**	**1.249.462**	**1.085**	**1.250.547**	**1.272.080**	**-21.533**	1,7	4,9
Nettomenot	**N**	**-979.754**	**-1.015.421**	**-1.063**	**-1.016.483**	**-1.031.304**	**-14.820**	1,5	5,3

5.2. Ympäristötoimen liikelaitosten toteutumisennusteet

Liikelaitosten keskeiset tuloslaskelman tunnusluvut

	Liikevaihto + myyntivoitot[1]			Liikeylijäämä/-alijäämä + poistot			Korvaus
1.000 €	TA 2011 sis.tam	Ennuste	Ero	TA 2011	Ennuste	Ero	peruspää-omasta
Kiinteistöliikelaitos	71.190	70.258	-933	35.132	29.396	-5.736	4.500
Tilaliikelaitos	121.058	118.833	-2.225	53.971	54.599	628	26.078
Talotoimiliikelaitos	19.645	23.713	4.068	239	234	-5	30
Kiinteistöpalveluliikelaitos	41.572	43.898	2.325	195	249	54	30
Kunnallistekniikkaliikelaitos	28.960	28.960	0	218	218	0	50
Viherliikelaitos	11.205	11.205	0	80	80	0	30
Vesiliikelaitos	38.767	38.800	33	14.641	15.281	640	6.198
Satamaliikelaitos	24.673	24.881	208	11.553	11.912	360	6.000
Yhteensä	**357.071**	**360.547**	**3.476**	**116.029**	**111.969**	**-4.060**	**42.916**

[1] Käyttötalousosaan kirjattavan pysyvien vastaavien luovutustulojen myyntivoiton osuus

Kunnallistekniikkaliikelaitoksen, Viherliikelaitoksen, Talotoimiliikelaitoksen ja **Kiinteistöpalveluliikelaitoksen** taloudelliset tavoitteet ollaan saavuttamassa ennusteiden mukaan suunnitellusti.

Vesiliikelaitoksen käyttökate on ennusteen mukaan 0,7 milj. euroa suunniteltua parempi (TA 38,8 milj. euroa), koska menot eivät ole toteutuneet suunnitellusti. Puhtaan veden hankinta Turun Seudun Vesi Oy:ltä ei ole toteutunut suunnitellussa aikataulussa. Turun Seudun Puhdistamo Oy:lle johdetun jätevesimäärän arvioidaan puolestaan ylittyvän. Investointimenojen ennustetaan toteutuvan suunnitellusti.

Kiinteistöliikelaitoksen taloudellisia tavoitteita ei ennusteen mukaan saavuteta suunnitellusti. Liikelaitoksen käyttökate alittuu 5,7 milj. euroa suunnitellusta (TA 35,1 milj. euroa). Käyttökate-ennuste on kuitenkin parantunut heinäkuun lopun tilanteesta 2,3 milj. euroa, mikä johtuu edellisen vuoden maankäyttökorvausten kirjaamisesta ennakkotuloiksi ja tulouttamisesta vastaamaan Telakkarannan, Kakolan ja Alfa Barkerin kaava-alueiden tämän vuoden investointimenoja. Tonttiluovutusten myyntituottotavoitteesta jäädään ennusteen mukaan 5,4 milj. euroa, mikä on noin 25 % myyntituottotavoitteesta. Myyntivoittotavoite alittuu ennusteen mukaan noin 3,6 milj. euroa (TA 16,1 milj. euroa). Kiinteistöliikelaitos on antanut selvityksen johtokunnalle konkreettisista toimenpiteistä, joilla pyritään yhä saavuttamaan liikelaitokselle asetetut talousarviotavoitteet.

Kiinteistöliikelaitoksen Investointimenojen ennustetaan ylittyvän yhteensä 3,4 milj. euroa suunnitellusta (TA 36,6 milj. euroa). Maaomaisuuden hankinnat alittuvat noin 1,5 milj. euroa (TA 3,5 milj. euroa), mutta uusinvestoinnit vastaavasti ylittyvät noin 3,4 milj. euroa (TA 25,4 milj. euroa) ja korvausinvestoinnit noin 1,5 milj. euroa (7,7 milj. euroa) suunnitellusta. Rahoitusalijäämäennuste on noin 5,0 milj. euroa.

Satamaliikelaitoksen liikevaihdon ennustetaan alittuvan 0,9 milj. euroa budjetoidusta. Käyttökatetavoite kuitenkin ylitetään tuloslaskelmaennusteen mukaan, sillä Linnankiinteistön kaupan myyntituotto siirtyi tämän vuoden puolelle. Satamaliikelaitoksen investointimenojen ennustetaan ylittyvän 1,5 milj. euroa budjetoidusta (TA 4,0 milj. euroa) etenkin Vikingin laiturin laajennuksen lisätessä investointimenoja.

Tilaliikelaitoksen toimitilojen myynteihin ennustetaan liittyvän epävarmuutta ja myyntitavoitteesta jäädään noin 2,6 milj. euroa. Käyttökatetavoite kuitenkin ennusteen mukaan ylitetään, koska valmistus omaan käyttöön lisääntyy 3,0 milj. euroa budjetoidusta. Tilaliikelaitoksen investointimenojen toteutuman ennustetaan alittuvan yhteensä 6,8 milj. euroa. Tämä tarkoittaa, että investointikohteiden rakentamisen painopistettä on muutettava siten, että vastaavasti kaupungin oman rakentamistuotannon osuutta on lisätty suunnitellusta. Uus- ja laajennusinvestoinnit alittuvat 2,4 milj. euroa, koska Kellonsoittajan päiväkodin ja koulun uudisrakennus ei ole edennyt suunnitellusti. Korvaus- ja ylläpitoinvestoinnit alittuvat 4,4 milj. euroa, johon sisältyy muiden peruskorjausten alitus 2,5 milj. euroa budjetoidusta. Rahoitusalijäämäennuste on 5,8 milj. euroa.

5.3. Tuloslaskelmaosan toteutumisennuste

Toiminnan ja talouden seurantaraporttiin sisältyvän talousennusteen mukaan toimintakate tulee olemaan – 919,3 milj. euroa. Toimintakate tulee olemaan 18,9 milj. euroa heikompi kuin muutetussa talousarviossa 2011. Syyskuussa annetun toisen talousennusteen toimintakate oli – 918,2 milj. euroa. Toimintakate heikkenee 1,1 milj. euroa syyskuussa annettuun ennusteeseen verrattuna.

Toimintatuottoja ennustetaan kertyvän yhteensä 602,9 milj. euroa (syyskuun ennuste 595,2 milj. euroa) eli 8,8 milj. euroa yli talousarvion. Kiinteistöliikelaitoksen myyntivoittotavoitteet alittuvat nyt tehdyn ennusteen mukaan 3,6 milj. eurolla.

Toimintakulut nousevat 1 552,7 milj. euroon (syyskuun ennusteessa1.544,6 milj. euroa) ja ylittävät 27,6 milj. eurolla muutettuun talousarvioon merkityt toimintakulut. Toimintakulujen kasvu vuoteen 2010 verrattuna tulee olemaan 3,8 prosenttia. Järjestelmävaihdon yhteydessä tarkistettiin toimintamallia toimielinten eri yksiköiden välisten sisäisten erien käsittelyssä, jolloin vuosien 2010 ja 2011 talousarvion toteutumisvertailun toimintakulut eivät ole täysin vertailukelpoisia.

Nettotoimintamenojen kasvu verrattuna vuoteen 2010 tulee olemaan 6,9 prosenttia talouden toteutuessa ennusteen mukaisesti. Talousarvion 2011 nettotoimintamenoihin (toimintakatteeseen) verrattuna kasvua olisi tulossa 2,1 prosenttia.

Vuosikate tulee ennusteen mukaan olemaan 55,6 milj. euroa (syyskuun ennuste 59,3 milj. euroa), mikä on 13,1 milj. euroa budjetoitua suurempi. Verotuloja ennustetaan kertyvän 32,6 milj. euroa (syyskuun ennuste 34,8 milj. euroa) ja valtionosuuksia 2,5 milj. euroa (syyskuun ennuste 2,5 milj. euroa) budjetoitua enemmän. Verotulojen ja valtionosuuksien kertymä yhteensä on 964,3 milj. euroa (966,5 milj. euroa). Verorahoituksen ylitys on yhteensä noin 35,1 milj. euroa ja se kattaa nettomenojen ylityksen.

Tuloslaskelmaennusteessa on satunnaisia tuottoja merkitty toteutuvaksi yhteensä 8,9 milj. euroa. Tähän summaan sisältyy vahinkorahastosta maksettu 6,2 milj. euron vahingonkorvaus Myllysillan rakentamiseen. Ennusteessa satunnaisiin tuloihin ei ole merkitty toteutuvaksi Turun Osakehuoneistot Oy:n osakkeiden myyntiä ja niistä kertyvää myyntivoittoa. Myyntiä edeltävä sijoitetun vapaan pääoman rahaston (SVOP) konvertointi lainaksi ei ehdi toteutua vuoden 2011 puolella ja myynnin toteutuminen siirtyy vuodelle 2012.

Tilikauden tulos on ennusteen mukaan – 0,2 milj. euroa (syyskuun ennuste + 2,5 milj. euroa). Tilikauden tuloksesta tehdään 3,8 milj. euron siirto ammattikorkeakoulun investointirahastoon. Vahinkorahastosta tuloutetaan Myllysillan investoinnin rakentamiskustannusten kattamiseen 6,2 milj. euroa. Rahastosiirtojen nettovaikutus tilikauden ylijäämään tulisi olemaan 2,4 milj. euroa. Vahinkorahaston tuloutuksella ei ole tulosvaikutusta, koska tuloutusta kumoamaan tehdään vastaavansuuruinen poistoeron lisäys. Tilikauden alijäämäksi ennustetaan 3,6 milj. euroa. Syyskuun ennusteen

mukaan tilikaudelta olisi kertynyt 0,2 milj. euroa ylijäämää. Tuloksen heikentymiseen edellisestä ennusteesta vaikuttavat nettotoimintamenojen kasvu 1,1 milj. eurolla sekä rahoituskulujen kasvu 3,0 milj. eurolla.

Yleisen taloudellisen tilanteen kehitys ja epävakaus pääomamarkkinoilla sisältävät epävarmuustekijöitä. Talousennusteen rahoituskuluissa on huomioitu arvopapereiden arvonalennuksina runsaat 3,0 milj. euroa perustuen ennusteen laadintahetkellä tiedossa oleviin arvopapereiden käypiin arvoihin. Pääomamarkkinoiden kehitys ja mahdolliset vaikutukset rahoitustuottoihin ja mahdollisiin rahoitusomaisuuden arvonalennuksiin tarkentuvat loppuvuoden aikana.

Tuloslaskelmaennuste 31.12.2011, kaupunki ja liikelaitokset:

1.000 €	TP 2010	TA 2011	Muu-tokset	TA 2011 muutoksin	Toteutumis-ennuste	Ero
Toimintatuotot	601.847	594.043	22	594.065	602.876	8.811
Valmistus omaan käyttöön	32.095	30.597	0	30.597	30.517	-80
Toimintakulut	-1.493.592	-1.524.032	-1.103	-1.525.135	-1.552.728	-27.593
Toimintakate	**-859.650**	**-899.391**	**-1.081**	**-900.473**	**-919.334**	**-18.862**
Verotulot						
Kunnan tulovero	516.840	508.000	0	508.000	523.000	15.000
Osuus yhteisöveron tuotosta	53.743	60.271	0	60.271	77.000	16.729
Kiinteistövero	40.275	40.117	0	40.117	41.000	883
Valtionosuudet	312.971	319.693	1.075	320.768	323.300	2.532
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	12.214	10.769	0	10.769	10.965	196
Korvaus peruspääomalle (liikelaitokset)	43.133	42.916	0	42.916	42.916	0
Muut rahoitustuotot	22.821	18.491	0	18.491	17.311	-1.180
Korkokulut	-8.008	-13.650	0	-13.650	-9.619	4.031
Muut rahoituskulut	-45.702	-44.813	0	-44.813	-50.926	-6.113
Vuosikate	**88.636**	**42.403**	**-6**	**42.396**	**55.612**	**13.216**
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-56.848	-58.473	0	-58.473	-58.458	16
Arvonalentumiset	-15.420	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot	6.961	20.000	0	20.000	8.925	-11.075
Satunnaiset kulut	-5.562	0	0	0	-6.235	-6.235
Tilikauden tulos	**17.767**	**3.930**	**-6**	**3.923**	**-155**	**-4.079**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	60	-6.551	0	-6.551	-5.880	671
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-2.990	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-1.643	3.900	0	3.900	2.435	-1.465
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	**13.194**	**1.279**	**-6**	**1.273**	**-3.600**	**-4.873**
Tuloslaskelman tunnusluvut						
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	41,2	39,8		39,7	39,6	
Vuosikate/Poistot, %	155,9	72,5		72,5	95,1	
Vuosikate, €/asukas	500	238		238	312	
Asukasmäärä	177.326	178.500		178.500	178.500	

5.4. Verorahoituksen toteutuminen

Verotulot

Verotuloja ennustetaan kertyvän 641,0 milj. euroa. Verotuloennustetta tehtäessä käytössä oli Kun-

taliiton veroennustekehikko ja tammi-lokakuun verotilitystiedot. Ylitystä talousarvioon nähden on 32,6 milj. euroa. Verotulojen ylittyminen johtuu pääosin talouden ennakoitua paremmasta tilanteesta syksyyn 2010 nähden, jolloin verotulot arvioitiin talousarvioon. Tämän jälkeen kunnille jaettavat vero-osuudet ovat kasvaneet lähes kaksi miljardia. Turun kaupungin yhteisöveron kuntajako-osuus on myös vuoden 2009 toteutuneen verotuksen perusteella kasvanut huomattavasti. Loppuvuotta kohti Turun kunnallisveronjako-osuus on hieman laskenut ja siksi tulokertymää on vähän pienennetty edelliseen ennusteeseen nähden.

Turun kaupungissa on käytössä seuraavat tulovero- ja kiinteistöveroprosentit:

	2009	2010	2011
Tulovero -%	18,00	18,75	18,75
Kiinteistövero -%:			
Yleinen	0,80	1,00	1,00
vakituinen asunto	0,28	0,32	0,32
muuhun asumiseen käytettävät rakennukset	0,70	0,70	0,70
Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti	2,50	3,00	3,00

Verotulojen kehitys 2010 - 2011

Veroerä, milj. €	TP 2010	TA 2011	Ennuste 31.12.2011	Ero ennuste/ talousarvio
Kunnallisvero	516,8	508,0	523,0	+ 15,0
Yhteisövero	53,7	60,3	77,0	+ 16,7
Kiinteistövero	40,3	40,1	41,0	+ 0,9
Yhteensä	610,9	608,4	641,0	+ 32,6

(luvut eivät välttämättä summaudu pyöristysten takia

Valtionosuudet

Valtionosuudet toteutuvat noin 2,5 milj. euroa suurempana kuin mitä muutetussa talousarviossa ennakoitiin. Valtionosuuksien kasvu johtuu pääosin työttömyyden perusteella laskettavan valtionosuuden kasvusta. Työttömien määrä on kasvanut edellisestä vuodesta. Lisäksi valtionosuutta lisää ammattikoulutuksessa olevien oppilaiden määrän kasvu vuoden 2011 aikana.

Valtionosuuksien kehitys Turussa 2010 – 2011

	TP 2010	TA 2011 sis. tam	Ennuste 31.12.2011	Ero ennuste/ talousarvio
Valtionosuudet, milj. €	313,0	320,8	323,3	2,5

5.5. Investointiosan toteutumisennuste

Investointimenot vuonna 2011 tulevat olemaan yhteensä 115,4 milj. euroa. Investointimenojen ennustetaan nyt tehdyssä ennusteessa alittuvan 4,9 milj. euroa.

Investointituloja kertyy ennusteen mukaan 63,4 milj. euroa (syyskuun ennusteessa 66,3 milj. eu-

roa). Investointituloihin sisältyy TVT Asunnot Oy:n 28,0 milj. euron pääoman palautus kaupungille. Investointituloennusteeseen ei sisälly Turun Osakehuoneistot Oy:n osakkeiden myyntiä. Myynnin valmistelu on ennustetta laadittaessa kesken ja myynnin toteutuminen siirtyy suurella todennäköisyydellä vuoden 2012 puolelle. Investointitulot tulevat alittumaan 35,3 milj. euroa tonttien ja rakennusten sekä osakkeiden myyntitulotavoitteen alittuessa.

5.6. Rahoituslaskelmaosan toteutumisennuste

Varsinaisen toiminnan rahavirta on ennusteen mukaan 31,9 milj. euroa ja se jää 20,5 milj. euroa budjetoitua pienemmäksi.

Nettoinvestoinnit vähentävät rahavaroja 46,9 milj. euroa, mikä on 29,8 milj. euroa budjetissa hyväksyttyä enemmän. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo sisältää 28 milj. euroa TVT Asunnot Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman palautusta. Sama summa on kuitenkin lainattu takaisin TVT Asunnot Oy:lle, jolloin sillä ei ole kaupungin maksuvalmiutta parantavaa vaikutusta. Toiminnan ja investointien rahavirta on – 15,0 milj. euroa (syyskuun ennuste – 15,6 milj. euroa).

Antolainoja myönnetään vuoden aikana yhteensä 84,0 milj. euroa, joista TVT Asunnot Oy:lle myönnettävä 28,0 milj. euron pääomalaina katetaan investointituloihin sisältyvällä yhtiön pääomapalautuksella. Toinen yksittäinen antolainoihin sisältyvä erä on Turun Teknologiakiinteistöt Oy:lle myönnettävä 38,7 milj. euron antolaina. Lisäksi ennusteeseen sisältyy Turku 2011 -säätiölle myönnetty 6,0 milj. euron ja Logomo-hankkeelle myönnetty 7,0 milj. euron antolaina.

Pitkäaikaisia lainoja on nostettu tänä vuonna talousarvion ja hyväksytyn lainannostosuunnitelman mukaan 100 milj. euroa. Lainoja on lyhennetty tänä vuonna 100,0 milj. eurolla. Talousarviossa lainannostovaltuutta on jäljellä vielä 75 milj. euroa.

Kaupungin rahavarat pienenevät ennusteen mukaan kuluvan vuoden aikana 89,8 milj. euroa. Rahavarojen määrä oli 2010 tilinpäätöksessä 159,7 milj. euroa, joka oli tavanomaista enemmän. Vuoden 2011 alkuun osui suuret lainanlyhennykset ja antolainan maksu Turun Teknologiakiinteistöt Oy:lle (Kupittaa-hanke). Vuoden 2011 lopussa kaupungin rahavarat ovat normaalilla tasolla, vaikka maksuvalmius heikkeneekin vuoden aikana. Kun huomioidaan antolainojen kasvu ja kassavarojen muutos tilikauden aikana, jää nettovelan kasvuksi arviolta runsaat 30 milj. euroa.

Rahoitusasemaa budjetoidusta heikentää omaisuuden myyntitulojen alittuminen noin 35,0 milj. eurolla.

Rahoituslaskelmaennuste 31.12.2011, kaupunki ja liikelaitokset:

1.000 €	TP 2010	TA 2011	Muu-tokset	TA 2011 muutoksin	Toteutumis-ennuste	Ero
Toiminnan rahavirta	66.685	11.403	-6	11.396	31.929	20.533
Vuosikate	88.636	42.403	-6	42.396	55.612	13.216
Satunnaiset erät	1.398	20.000		20.000	2.690	-17.310
Tulorahoituksen korjauserät	-23.349	-51.000		-51.000	-26.373	24.627
Investointien rahavirta	-47.089	-17.118	0	-17.118	-46.913	-29.794
Investointimenot	-77.789	-120.264		-120.264	-115.382	4.882
Rahoitusosuudet investointimenoihin	934	4.368		4.368	5.032	665
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	29.766	98.778		98.778	63.438	-35.340
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	**19.596**	**-5.716**	**-6**	**-5.722**	**-14.983**	**-9.261**
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset	**8.394**	**-63.671**	**-7.150**	**-70.821**	**-74.739**	**-3.918**
Antolainasaamisten lisäykset	-407	-72.977	-7.150	-80.127	-84.045	-3.918
Antolainasaamisten vähennykset	8.802	9.306		9.306	9.306	0
Lainakannan muutokset	**22.436**	**75.000**	**0**	**75.000**	**0**	**-75.000**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	50.000	175.000		175.000	100.000	-75.000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-20.000	-100.000		-100.000	-100.000	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7.564	0		0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	**2.859**	**0**		**0**		
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	**33.689**	**11.329**	**-7.150**	**4.179**	**-74.739**	**-78.918**
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	**50.427**	**5.613**	**-7.156**	**-1.543**	**-89.722**	**-88.179**
RAHAVAROJEN MUUTOS	**53.285**					
Rahoituslaskelman tunnusluvut						
Asukasmäärä 31.12.	177.326	178.500		178.500	178.500	
Investointien tulorahoitus, %	115,3	36,6		36,6	50,4	
Lainakanta 31.12., milj.€ Korolliset velat sis. henk.kassa- ja kons.tilipääomat	351,5	426,5		426,5	351,5	
Lainat €/asukas	1.983	2.390		2.390	1.969	
Lainanhoitokate *)	1,9	0,8			1,2	
Kassan riittävyys, pv	69					

*) Jos yli 20 %:a on kertalyhenteisiä lainoja, käytetään laskennallista vuosilyhennystä, joka saadaan jakamalla lainakanta kahdeksalla

5.7. Rahoitusaseman kehitys tammi - lokakuu

Kaupungin koko kassavaranto oli vuoden 2010 lopussa n. 160 milj. euroa ja 2011 lokakuun lopussa 115 milj. euroa (ei sisällä omien rahastojen sijoituksia) eli kassavaranto aleni raportointijakson aikana 45 milj. euroa. Alimmillaan koko kassavaranto oli tammi-heinäkuun aikana 56 milj. euroa ja ylimmillään 182 milj. euroa. Kaupungin maksuvalmius on säilynyt kuluvan vuoden aikana hyvänä kassavarannon vähentymisestä huolimatta. Kaupungin menot ja tulot ovat kuukausitasolla n. 110 – 140 milj. euroa ilman rahoitustapahtumia. Myös tytäryhtiöiden rahoitustapahtumat ja antolainojen lisääntyminen ovat lisänneet kassavarannon vaihteluita kaupungin omien rahoitustapahtumien lisäksi. Lyhytaikaisia kuntatodistus- tai muita limiittejä on käytetty helmikuun jälkeen kaupunginhallituksen lainannostosuunnitelman mukaisesti tasoittamaan kassavarannon vaihteluita. Enimmillään kuntatodistuksia on ollut liikkeellä 50 milj. euroa. Katsauskauden päättyessä lokakuun lopussa kuntatodistuksia ei ollut liikkeellä. Lyhytaikaisia käyttämättömiä kuntatodistuslimiittejä tai muita eisitovia limiittejä kaupungilla oli heinäkuun lopussa n. 210 milj. euroa.

Kaupungin kassavarannon arvioidaan olevan nykyisellä velkamäärällä vuoden vaihteessa n. 80 – 90 milj. euroa. Nettovelan arvioidaan olevan myös n. 80 milj. euroa.

Kaupungin pitkäaikaisten lainojen määrä vuoden 2010 lopussa oli (koron- ja valuutanvaihtosopimusten jälkeen) n. 265 milj. euroa ja lokakuun lopussa 265 milj. euroa. Pitkäaikaisten lainojen keskikorko (ml. seuraavan vuoden lyhennykset) lokakuun lopussa oli 2,10 %. Kaupungin pitkäaikainen velka on vaihdellut 165 – 265 milj. euron välillä kuluvan vuoden aikana. Pitkäaikaisia lainoja on nostettu ja lyhennetty 100 milj. euroa. Kaupunginhallituksen hyväksymän lainannostosuunnitelman mukaan nostettiin kuluvan vuoden aikana kaksi 50 milj. euron pitkäaikaista lainaa, jotka erääntyvät kerralla vuosina 2012 ja 2016. Viimeiseen ennusteeseen ei merkitty pitkäaikaisen velan nostoa enää loppuvuodelle, mutta asia tulee päättää lähiaikoina. Talousarviossa lainanostovaltuutta on jäljellä vielä 75 milj. euroa.

Kaupungin korollisen kokonaisvelan määrä lokakuun lopussa oli 334 milj. euroa. Korollinen kokonaisvelka aleni 16 milj. euroa alkuvuoden aikana ja korollisen kokonaisvelan keskikorko oli 1,77 %. Korolliseen kokonaisvelkaan sisältyi muuta lyhytaikaista korollista velkaa 69 milj. euroa, joka muodostui henkilöstökassaan tehdyistä talletuksista (47 milj. euroa) ja konserniyhtiöiden tekemistä kassatalletuksista (22 milj. euroa). Henkilöstökassatalletukset ovat olleet kuluvan vuoden aikana lievässä laskussa ja tyräryhtiöiden talletukset ovat vaihdelleet merkittävästi.

Pitkäaikaisia antolainoja on myönnetty poikkeuksellisen paljon tytär- ja osakkuusyhtiöille kuluvan vuoden aikana, yhteensä 84 milj. euroa mm. Kupittaa- ja Logomo-hankkeisiin. Lisäksi tytäryhtiöillä oli käytössä yhtiöiden konsernitileihin liitettyjä limiittejä lokakuun lopussa n. 19 milj. euroa mm. vesiyhtiöiden rahoitukseen.

Kaupungin rahoitusomaisuuden arvon kehitys kassavarannon ja rahastojen osalta seuraa pääomamarkkinoilla tapahtuvia liikkeiltä. Vuosi 2011 on etenkin kesän jälkeen ollut pääomamarkkinoilla varsin epävakaata. Euroalueen kriisi on viimeaikoina levinnyt yhä laajemmalle. Joidenkin sijoitusten kirjanpitoarvoja jouduttaneen tämän hetken arvion mukaan kirjaamaan todennäköisesti alas vuodenvaihteessa, joka vähentää sijoitusten nettotulosta. Vahinkorahaston osalta on tässä vaiheessa ennustettu -6,0 % tulosta ja mm. Myllysillan investointi vähentänee vahinkorahaston pääomaa lisäksi n. 6,2 milj. euroa.